

Oběti domácího násilí nejsou jenom ženy. Každý třetí muž v Česku čelil týrání!

- Redakce CZ24 News | 3. března 2020

ČESKO: Oběti domácího násilí nejsou jenom ženy. O úkryt před svou partnerkou požádalo loni v Česku 600 mužů. Přestože týraných mužů stále přibývá, podle odborníků zmíněné číslo vystihuje jen zlomek skutečnosti. Pro muže je totiž nejtěžší si vůbec přiznat, že jsou obětí své ženy.

„Muži se často stydí za to, co se u nich doma děje, a odmítají pomoc. Po čase jsou velmi psychicky vyčerpaní a chybí jim síla něco řešit,“ říká Zdeňka Prokopová z neziskové organizace Rosa.

Podle několika průzkumů se jako oběť domácího násilí cítí 10 až 38 procent dotázaných mužů. Rozdíl je podle expertů dán i tím, že pro muže je obtížné definovat se jako oběť. Nejde pouze o fyzické násilí, ale často o ponižování nebo psychické vydírání. A co hůř, pro muže zatím neexistují azylové domy, kam se - na rozdíl od nich - mohou ženy před násilnými partnery uchýlit. Změnit to má zákon, který připravuje ministerstvo práce a sociálních věcí.

Milan Džavík byl roky obětí domácího násilí ze strany manželky. Když se v roce 2002 rozvedli, ani si neuvědomoval, že o domácí násilí šlo. „Někdy mi byly její pokusy fyzicky mi ublížit skoro k smíchu, ale horší byl psychický nátlak,“ svěřil se s tím, že oči mu až po letech otevřelo natáčení televizního dokumentu, kterého se účastnil a který se zabýval domácím násilím na mužích.

„Jednou mi třeba rozbila telefon o zeď a pak za mnou přišla, abych ho opravil a dal její mámě. Myslím, že někdy ani nevěděla, co dělá, že ztratila pojem o realitě,“ popsal.

Přesné statistiky toho, kolik mužů je obětí domácího násilí, prakticky neexistují. Podle Asociace pracovníků intervenčních center vloni žádalo o pomoc se svou situací 600 týraných mužů, ve 160 případech byla agresivní partnerka vykázána z bytu. Experti jsou však toho názoru, že jde jen o zlomek reálných případů. Podle některých studií s fyzickým či psychickým násilím v domácnosti má zkušenosti až 38 procent mužů.

„Muži se často stydí za to, co se u nich doma děje, a odmítají pomoc,“ vysvětluje Zdeňka Prokopová z neziskové organizace Rosa. „Jenže po čase jsou velmi psychicky vyčerpaní a chybí jim síla něco řešit,“ konstatuje. O částečnou pomoc týraným mužům by se mohl postarat chystaný zákon, který by mohl začít platit od příštího roku.

Postavil jsem tyrance dům

„Byl jsem ve vztahu patnáct let. Manželka mě častokrát ponižovala. Několikrát se mě snažila i fyzicky napadnout. Nerozuměl jsem tomu. Postavil jsem dům a vždycky jsem se jí snažil se vším pomoci,“ svěřil se redakci před časem čtenář Petr.

„Izolovala mě i od vlastní rodiny. Když věděla, že je na své hranici, začala týrat mě i syna, nadávkami a fackami. Nepomáhalo ani opakované vysvětlování. Když jsem odešel, prosila mě, ať se vrátím, že na sobě začne pracovat. Já se vrátil, ale vydrželo jí to jen pár dní. Musel jsem vztah nakonec ukončit definitivně,“ popsal svou zkušenost Petr.

To, že si dokázal přiznat, že je obětí domácího násilí a za takové situace ze vztahu odejít, je podle odborníků spíše výjimka a zároveň důvod, proč se k této problematice složitě stanovují jakékoliv

reálné číselné údaje.

K problematice už dříve odborníci provedli tři průzkumy, jejich výsledky se však neshodují. Jedno ze zkoumání došlo k tomu, že se v Česku domácí násilí týká sedmi procent mužů, další dospělo k 10 procentům, a třetí dokonce k 38 procentům ohrožených mužů.

Rozdíl ve výsledcích může být způsoben tím, že pro muže je obtížné definovat se jako oběť. „Pokud mužům prezentujete definici domácího násilí, ztotožní se s ní pouze 4,9 procenta z nich. Jestliže jim však představíte konkrétní projevy násilného chování, zkušenost s nimi uvádí až 30,4 procenta mužů,“ přiblížila problematiku psycholožka Zuzana Chomová.

Odevzdat výplatu? Týrání

Domácí násilí se dá totiž rozdělit do několika kategorií. Nejde pouze o fyzické či psychické násilí, kdy agresor oběť mlátí či jí nadává, ponižuje ji nebo nutí k poslušnosti třeba i tím, že se pokusí o sebevraždu.

Do týrání v domácnosti se řadí také sexuální nebo ekonomické násilí, kdy oběť musí třeba odevzdávat trýzniteli svůj výdělek. Muži, ale samozřejmě i ženy, mohou trpět také sociálním násilím, když jejich partner všechno kontroluje.

Pro muže není nic

Podle pracovnice Centra sociálních služeb Praha Lady Polákové týraných mužů v Česku stále přibývá. „Je to stále ožehavé téma, ale muži se na nás obracejí a pomoc vyhledají, i když víme, že skrytých případů je nejen v Praze, ale v celé republice mnohem více.“

Ovšem i s onou pomocí je to problematické. Pro týrané ženy jsou dokonce připraveny utajené azylové domy či byty. Muži mají ovšem jen v nejnaléhavějších případech k dispozici krizový byt či azylový dům v Praze, který je současně určen i ženám s dětmi.

„Specifické služby pro týrané muže v současnosti nemáme. Tyto oběti ovšem mohou využít služeb azylových domů, intervenčních center, krizové pomoci a telefonické krizové pomoci. U obětí nerozlišujeme, zda jde o muže, ženy nebo děti,“ vysvětlil mluvčí ministerstva práce a sociálních věcí Vladimír Dostálek.

Podle Polákové týrání muži nejčastěji nacházejí azyl u rodiny nebo kamarádů.

„V mnoha případech se také stává, že zůstávají ve vztahu, kde násilí aktuálně stále probíhá, a to z různých důvodů. Může to být strach, obavy, tlak rodiny či širšího okolí, snaha o zachování rodiny, zachování kontaktu s dětmi, obava o dobrou pověst, pomluvy, předsudky nebo tlak v zaměstnání,“ dodává.

„U mužů jsou zdroje podpory téměř nulové, rodině ani kamarádům se nesvěřují. Volají po prvním nebo po už velmi ohrožujícím napadení. Většinou nemluví přímo a mají tendenci v popisu násilí bagatelizovat a minimalizovat,“ uvedla Eva Bicanová z Centra krizové intervence v Kutné Hoře.

Situace by se ale mohla přece jen o trochu zlepšit díky chystané novele zákona o sociálních službách, kterou připravuje ministerstvo práce a sociálních věcí.

„Bude zařazena nová cílová skupina – oběti genderově podmíněného násilí,“ říká k tomu mluvčí resortu Vladimír Dostálek.

Pro týrané muže by to mělo znamenat, že když vyhledají pomoc intervenčního centra, měli by jim být k dispozici odborníci z řad psychologů a terapeutů. Kromě psychické podpory jim poradí, jak ženu trýznitelku opustit a začít nový život nebo získat děti do péče.